

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/221/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318204126
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4318204126.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: nesvojprávny G. D. nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., J. 4, zast. opatrovníčkou E. D. nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., J. 4, zast. JUDr. Janou Ondrášikovou, advokátkou, so sídlom v Leviciach, Bernolákova 12, proti žalovanému: KOOOPERATÍVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zast. JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Vajnorská 55, o náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 12. júna 2019 č. k. 14C/49/2018-71 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi splatnú úrazovú rentu vo výške 3.569,98 eura s úrokom z omeškania 5,05% ročne zo sumy 1.065,94 eura od 16. 06. 2015 do zaplattenia, zo sumy 44,17 eura od 16. 07. 2015 do zaplattenia, zo sumy 44,17 eura od 16. 08. 2015 do zaplattenia, zo sumy 44,17 eura od 16. 09. 2015 do zaplattenia, zo sumy 44,17 eura od 16. 10. 2015 do zaplattenia, zo sumy 44,17 eura od 16. 11. 2015 do zaplattenia, zo sumy 44,17 eura od 16. 12. 2015 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 01. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 02. 2016 do zaplattenia a s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 45,77 eura od 16. 03. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 04. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 05. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 06. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 07. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 08. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 09. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 10. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 11. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 12. 2016 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 01. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 02. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 03. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 04. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 05. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 06. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 07. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 08. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 09. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 10. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 11. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 12. 2017 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 01. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 02. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 03. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 04. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 05. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 06. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 07. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 08. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 09. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 10. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura

od 16. 11. 2018 do zaplataenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 12. 2018 do zaplataenia, zo sumy 68,81 eura od 16. 01. 2019 do zaplataenia, zo sumy 68,81 eura od 16. 02. 2019 do zaplataenia, zo sumy 68,81 eura od 16. 03. 2019 do zaplataenia, zo sumy 68,81 eura od 16. 04. 2019 do zaplataenia, zo sumy 68,81 eura od 16. 05. 2019 do zaplataenia. Žalovanému uložil povinnosť uhrádzať žalobcovi, počnúc dňom 01. 06. 2019 úrazovú rentu vo výške 68,81 eura a v každom nasledujúcom kalendárnom roku rentu upravenú o zákonné percento zvýšenia, vždy do 15. dňa v mesiaci. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktorú je povinný zaplatiť žalobcovi žalovaný. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

1.2. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 15 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, § 442 ods. 1, § 445, § 447 Občianskeho zákonníka, § 88 ods. 1, § 89 ods. 1, 2, § 84 ods. 4, § 138 ods. 5, § 11 ods. 1, § 89 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a vykonaným dokazovaním zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/823/2015 bolo nesporne preukázané, že pri dopravnej nehode dňa 03. 12. 2012 utrpel žalobca ťažké zranenia, v dôsledku ktorých došlo uňho k poškodeniu dôležitých orgánov, k strate pracovnej spôsobilosti, k obmedzeniu v bežnom spôsobe života a je trvale odkázaný na pomoc druhej osoby. Pred nehodou bol žalobca študentom maturitného ročníka Sl. v X., nebol v pracovnom pomere, a teda nemal príjem z pracovnej alebo obdobnej činnosti, bol slobodný, bezdetný a úplne zdravý, prekonal len bežné detské ochorenia, nemal žiadne úrazy a netrpel na alergické reakcie. Vzhľadom na zdravotný stav bol žalobca pozbavený spôsobilosti na právne úkony rozsudkom Okresného súdu v Leviciach č. k. 12Ps/2/2013-41 zo dňa 14. 08. 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20. 08. 2013. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 07. 08. 2013 číslo 931 016 8351 0 bol žalobcovi priznaný invalidný dôchodok dňom 27. 02. 2013 vo výške 296,30 eura mesačne (č. l. 69). V spise 9C/823/2015 sa nachádza oznámenie Sociálnej poisťovne, pobočka Levice z 21. 01. 2014 (č. l. 45) a z 21. 10. 2015 (č. l. 68) o tom, že na účely dávky dôchodkového poistenia dňa 17. 07. 2013 a 04. 09. 2014 bol žalobca uznaný invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 100 %.

1.3. Nie je sporné, že škoda na zdraví žalobcu bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku - motorového vozidla. J. P., ako vodič motorového vozidla bol trestným rozkazom Okresného súdu Levice č. k. 2T 132/2013-134 z 17. 09. 2013 uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví a právoplatne odsúdený. Poškodený žalobca bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na občianskoprávne súdne konanie. V čase dopravnej nehody mal J. P. so žalovaným uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Teda, vodič bol v čase dopravnej nehody poistený a nároky žalobcu sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. a týmto je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného (§ 15 tohto zákona). V zmysle § 427 Občianskeho zákonníka potom platí, že poistený vodič nesie objektívnu zodpovednosť za škodu, ktorá vznikla prevádzkou jeho motorového vozidla žalobcovi a ako poistený má podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. z poistenia zodpovednosti právo, aby v danom prípade žalovaný za neho uhradil poškodenému žalobcovi uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví. Žalovaný svoju pasívnu vecnú legitímáciu v tomto konaní nenamietal.

1.4. Pri rozhodovaní o mesačnej výške náhrady mzdy po skončení práceneschopnosti je potrebné predovšetkým vyriešiť, či žalobcovi patrí náhrada mzdy po skončení práceneschopnosti a z akého vymeriavacieho základu je treba vychádzať. Podľa žalovaného je treba vychádzať z pravdepodobného vymeriavacieho základu, čo je 1/30 vymeriavacieho základu (§ 57 ods. 2 zákona), z ktorého by sa platilo poistné na nemocenské poistenie za kalendárny mesiac, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky. Pri takomto výpočte tvrdí žalovaný, že žalobcovi nevznikol nárok na úrazovú rentu, nakoľko by táto činila 257,1209 eura a žalobca poberá invalidný dôchodok vo výške 296,30 eura. Naopak, žalobca tvrdí, že vymeriavacím základom je všeobecný vymeriavací základ vychádzajúci z priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve, ktorý bol v roku 2011 za mesiac vo výške 9.432 eur z toho 1/12 činí 786 eur a z toho 50% výšku 393 eur. Podľa žalobcu je vymeriavací základ pre výpočet úrazovej renty 393 eur, denný vymeriavací základ je 393 eur : 30 dní = 13,1000 eura a suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30,4167 násobku sumy zodpovedajúcej 80% denného vymeriavacieho základu poškodeného a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100. Úrazová renta patriaca žalobcovi v čase vzniku nároku, t. j. k 27. 02. 2013 predstavuje 318,77 eura. Každoročne dochádza k percentuálnemu zvýšeniu úrazovej renty, čo je pri výpočte potrebné zohľadniť. Takto splatná úrazová renta za obdobie od 27. 02. 2013 do 17. 05. 2019 predstavuje sumu

3.569,98 eura a naďalej od 01. 06. 2019 si žalobca uplatňuje vyplácanie úrazovej renty 68,81 eura upravenú o zákonné percento zvýšenia.

1.5. Úrazová renta je pravidelnou peňažnou dávkou úrazového poistenia, ktorá má poškodenému zmierniť pokles zárobku v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania po jeho opätovnom zaradení sa do pracovného procesu a kompenzovať pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť, t. j. činnosť vykonávanú pred vznikom pracovného úrazu alebo choroby z povolania. Podľa názoru súdu patrí žalobcovi náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, nakoľko v dôsledku úrazu pri dopravnej nehode nie je schopný sa zapojiť do pracovného procesu. Za danej situácie je bezvýznamné, či by žalobca, nebyť úrazu, pokračoval v štúdiu, alebo by sa zapojil do pracovného procesu, resp. či bol žalobca pred úrazom zárobkovo činný. Podstatné je, že v dôsledku poistnej udalosti úrazu, ktorý pri dopravnej nehode utrpel, je žalobcovi odňaté ústavné právo na prácu, ktoré mu vyplýva z Ústavy Slovenskej republiky podľa čl. 35 ods. 3, čiže mu natrvalo zanikla pracovná schopnosť. Pracovnoprávne predpisy dovoľujú sa zamestnať osobe, ktorá dovŕšila 15 rokov veku (§ 11 Zákonníka práce), a tak po ukončení štúdia, resp. dovŕšení plnoletosti sa žalobca, nebyť úrazu s fatálnymi následkami, mohol zamestnať a svojou prácou si zadovážovať prostriedky na živobytie. V príčinnej súvislosti s poškodením zdravia sa žalobca stal invalidný od 27. 02. 2013 a bol mu priznaný invalidný dôchodok. V čase úrazu ako plnoletý študent nebol ešte zamestnaný, a teda nemal príjem z pracovnej činnosti, čo však nemôže byť prekážkou na priznanie mu náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, resp. po priznaní invalidného dôchodku do budúca od času, kedy sa už zamestnať mohol. Súd zastal názor, že nie je spravodlivé, aby tento nárok nebol priznaný žalobcovi len preto, že úraz so závažnými následkami utrpel ako študent bez príjmu zo zárobkovej činnosti. Neschopnosť žalobcu vykonávať prácu je v priamej súvislosti s úrazom, ktorý utrpel, a nie dôsledkom iných okolností vyplývajúcich z jeho zdravotného stavu pred dopravnej nehody. Podľa súdnej praxe má nárok na odškodnenie straty na zárobku aj poškodený, ktorý v čase úrazu nepracoval (R 29/2004 Zbierky súdnych rozhodnutí). Síce podľa § 17 ods. 2 písm. a) zák. č. 461/2003 Z. z. nárok na úrazové dávky v rozsahu ustanovenom týmto zákonom má len žiak strednej školy a študent vysokej školy, ktorí utrpeli pracovný úraz alebo im vznikla choroba z povolania pri praktickom vyučovaní v období odbornej (výrobnej) praxe a v danom prípade žalobca neutrpel úraz v rámci vyučovacej praxe, teda nejde o pracovný úraz, avšak jeho nárok sa posudzuje v zmysle citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka v spojitosti so zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a v zmysle zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení sa posudzuje len stanovenie sumy úrazovej renty. Svoj nárok si žalobca uplatňuje z titulu poistnej udalosti, v dôsledku ktorej má trvale poškodené zdravie bez možnosti vykonávať akúkoľvek prácu. Dňom 27. 02. 2013 bol uznaný invalidným a bol mu priznaný invalidný dôchodok. Pokles schopnosti vykonávať činnosť zamestnanca je vyššia ako 40%, nedovŕšil dôchodkový vek a ani mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. S poukazom na uvedené dospel súd k tomu právnomu záveru, že žalobcovi patrí náhrada mzdy po skončení práceneschopnosti od 27. 02. 2013. Ide o nárok vyplývajúci z občianskoprávneho vzťahu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podmienky vzniku nároku na náhradu za stratu na zárobku ako čiastkového nároku, k vzniku ktorého došlo pri škode na zdraví a ktorý vyplýva z občianskoprávneho vzťahu zodpovednosti za škodu je upravený Občianskym zákonníkom, a nie zák. č. 461/2003 Z. z. Odkaz v § 447 Občianskeho zákonníka na všeobecné predpisy o sociálnom poistení zavedený do Občianskeho zákonníka zákonom č. 404/2004 Z. z. mal za cieľ zjednotiť postup pri určovaní výšky straty na zárobku pri invalidite (nie podmienky vzniku nároku) medzi predpismi občianskeho práva a predpismi pracovného práva. Ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce stratu na zárobku a nárok na jej náhradu neviažu vznik tohto nároku na existenciu úrazového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. Občiansky zákonník v § 447 jasne ustanovuje, že v prípade náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti alebo pri invalidite je právna úprava v zákone č. 461/2003 Z. z. relevantná len v rozsahu stanovenia sumy úrazovej renty a v žiadnom prípade nie v rozsahu úpravy podmienok vzniku nároku na úrazovú rentu podľa tohto zákona. Občiansky zákonník v rámci rozsahu náhrady škody na zdraví priznáva poškodenému aj nárok za stratu na zárobku pri invalidite, pokiaľ k takejto strate na zárobku u poškodeného došlo v príčinnej súvislosti s poškodením jeho zdravia. Občiansky zákonník nepodmieňuje vznik tohto nároku dosahovaním zárobku u poškodeného pred vznikom škody na zdraví. Podstatné je len to, či u poškodeného možno konštatovať stratu na zárobku v súvislosti s poškodením jeho zdravia. Tento výklad potvrdila aj súdna prax, keď pripustila vznik nároku na náhradu za stratu na zárobku aj u osoby, ktorá pred poškodením zdravia nedosahovala žiaden zárobok (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 32/2002 publikované pod R 29/2004 sp. zn. 3 Cdo 80/2005).

1.6. V ďalšom súd rozhodoval o tom, ktorý vymeriavací základ je treba použiť pre výpočet výšky úrazovej renty, keďže žalobca pred poškodením zdravia nepracoval, ale študoval na strednej škole v maturitnom ročníku, ktorú po úraze už neukončil. Podľa názoru súdu by bolo pre žalobcu diskriminačné, ak by sa denný vymeriavací základ vypočítal z minimálnej mzdy určenej osobitným predpisom, pretože nebyť v dôsledku dopravnej nehody plne invalidný, mohol sa zamestnať a svojou prácou si zaobstarávať prostriedky na svoju obživu. Preto podľa názoru súdu je dôvod, aby sa denný vymeriavací základ vypočítal z priemernej mzdy dosiahnutej v národnom hospodárstve. Pri určení vymeriavacieho základu použitého pre výpočet výšky úrazovej renty (§ 86 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z.) považoval za opodstatnené použiť denný vymeriavací základ z priemernej mzdy dosiahnutej v národnom hospodárstve, keďže žalobca pred poškodením zdravia nepracoval, ale študoval na strednej škole a nemal príjem. Osobitná povaha škôd spôsobených na zdraví vyžaduje osobitnú, od všeobecného ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúceho náhradu skutočnej škody a ušlého zisku odlišnú úpravu spôsobu a rozsahu náhrady škody spočívajúcu, okrem iných, aj v úprave náhrady za stratu na zárobku (§ 445 a nasl. Občianskeho zákonníka), ktorú nemožno podriaďiť pod pojem skutočnej škody alebo ušlého zisku. Podľa dôvodovej správy k Občianskemu zákonníku k § 445 a nasl. je likvidácia náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví založená na zásade zabezpečiť občanom takto poškodeným postačujúce hmotné prostriedky pre ich ďalší život. Spoločnými predpokladmi na priznanie straty na zárobku tak podľa Občianskeho zákonníka, ako aj podľa zák. č. 461/2003 Z. z. je škoda na zdraví poškodeného, ktorá sa prejaví v jeho majetkovej sfére v podobe zníženia príjmu, existencia príčinnej súvislosti medzi škodou na zdraví a znížením príjmu poškodeného. Náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti nemožno považovať za skutočnú škodu a ani ušlý zisk a vznik tohto nároku je podmienený právnou úpravou Občianskeho zákonníka. V danom prípade sa na žalobcu nevzťahuje ust. § 17 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z., nakoľko neutrpel úraz ako študent v rámci vyučovania. Nie je preto ani zákonný dôvod vychádzať pri výpočte vymeriavacieho základu z pravdepodobného vymeriavacieho základu, ale základom pre výpočet úrazovej renty je všeobecný vymeriavací základ vychádzajúci z priemernej mzdy v národnom hospodárstve (§ 84 ods. 4 a § 138 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení). Súd ustálil, že vymeriavací základ vychádza z priemernej mzdy v hospodárstve.

1.7. Vymeriavací základ pre rok 2011 je 393 eur, denný vymeriavací základ činí 13,1000 eur, suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30,4167-násobku sumy zodpovedajúcej 80% denného vymeriavacieho základu a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100. Zo sumy úrazovej renty sa odpočítava invalidný dôchodok žalobcu priznaný vo výške 296,30 eura. Na zníženie úrazovej renty je rozhodujúca suma dôchodku, na ktorú má poškodený nárok ku dňu priznania úrazovej renty; na zvýšenie dôchodku pri znižovaní úrazovej renty sa neprihliada. Vyčíslenie úrazovej renty: Všeobecný vymeriavací základ pre rok 2011 vo výške 9.432,00 eura z toho $1/12 = 786,0$ eura a z toho 50% = 393 eur. Vymeriavací základ pre výpočet úrazovej renty je 393 eur, denný vymeriavací základ: $393 \text{ eur} : 30 \text{ dní} = 13,1000$ eura (denný vymeriavací základ), suma zodpovedajúca 80% denného vymeriavacieho základu = 80% z denného vymeriavacieho základu 13,100 eura, t. j. $10,4800 \text{ eura} \times 30,4167 = 318,7670$ eura. Koeficient určený ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti poškodeného je 100% a čísla 100 ($100\% : 100$) je číslo 1. Úrazová renta patriaca poškodenému v čase vzniku nároku na invalidný dôchodok, t. j. ku dňu 27. 02. 2013 je mesačne 318,7670 eura : 1, t. j. 318,7670 eura, po zaokrúhlení 318,77 eura. Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 318,77 eura v roku 2013 bolo 3,05%, úrazová renta sa preto zvýšila o 9,72 eura, po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 328,49 eura a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eura predstavuje sumu 32,19 eura mesačne. Percento navýšenia úrazovej renty sa upravuje opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Zákomom č. 449/2008 Z. z. sa zmenil termín valorizácie aj úrazových rent tak, že do 31. decembra 2017 úrazové renty vyplácané k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a úrazové renty priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú v závislosti od priemerného medziročného rastu spotrebiteľských cien a od medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve SR vykázaných Štatistickým úradom SR za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Percento zvýšenia sa do roku 2016 ustanoví opatrením, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR podľa údajov Štatistického úradu SR a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov najneskôr do 31. októbra kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Úrazové renty, ktoré sú priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, sa zvyšujú odo dňa ich priznania. Úrazová renta od 1. januára 2013 sa zvyšuje o 3,05%,

úrazová renta od 1. januára 2014 sa zvyšuje o 2,3%, úrazová renta od 1. januára 2015 sa zvyšuje o 1,32%, úrazová renta od 1. januára 2016 sa zvyšuje o 0,46%, úrazová renta od 1. januára 2017 sa zvyšuje o 2,00%, úrazová renta od 1. januára 2018 sa zvyšuje o 2,00% a úrazová renta od 1. januára 2019 sa zvyšuje o 2,6%. Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 328,49 eura v roku 2014 bolo 2,3%, úrazová renta sa preto zvýšila o 7,55 eura, pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 336,04 eura a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eura predstavuje sumu 39,74 eura mesačne. Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 336,04 eura v roku 2015 bolo 1,32% , úrazová renta sa preto zvýšila o 4,43 eura, pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 340,47 eura a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eura predstavuje sumu 44,17 eura mesačne. Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 340,47 eura v roku 2016 bolo 0,46%, úrazová renta sa preto zvýšila o 1,56 eura, pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 342,04 eura a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eura predstavuje sumu 45,77 eura mesačne. Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 342,04 eura v roku 2017 bolo 2%, úrazová renta sa preto zvýšila o 6,84 eura, pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 348,88 eura a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eura predstavuje sumu 52,58 eura mesačne. Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 348,88 eura v roku 2018 bolo 2%, úrazová renta sa preto zvýšila o 6,98 eura, pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 355,86 eura a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eura predstavuje sumu 59,56 eura mesačne. Percento zvýšenia úrazovej renty vo výške 348,88 eura je v roku 2019 vo výške 2,6%, úrazová renta sa preto zvýšila o 9,25 eura, pričom po zvýšení úrazová renta predstavuje mesačne sumu 365,11 eura a po odpočítaní invalidného dôchodku 296,30 eura predstavuje sumu 68,81 eura mesačne. Vyčíslenie splatnej úrazovej renty za obdobie od 27. 02. 2013 do 17. 05. 2019 - splatná úrazová renta za rok 2013: dva dni za február 2013, t. j. 2,14 eura + 10 mesiacov x 32,19 eura = 324,04 eura, splatná úrazová renta za rok 2014: od 01. 01. 2014 do 31. 12. 2014, t.j. 12 mesiacov x 39,74 eura = 476,88 eura, splatná úrazová renta za rok 2015: od 01. 01. 2015 do 31.12. 2015, t.j. 12 mesiacov x 44,17 eura = 530,04 eura, splatná úrazová renta za rok 2016: od 01. 01. 2016 do 31. 12. 2016, t.j. 12 mesiacov x 45,77 eura = 549,29 eura, splatná úrazová renta za rok 2017: od 01. 01. 2017 do 31. 12. 2017, t.j. 12 mesiacov x 52,58 eura = 630,96 eura, splatná úrazová renta za rok 2018: od 01. 01. 2018 do 31. 12. 2018, t.j. 12 mesiacov x 59,56 eura = 714,72 eura, splatná úrazová renta za rok 2019: od 01. 01. 2019 do 31. 05. 2019, t.j. 5 mesiacov x 68,81 eura = 344,05 eura. Za obdobie od 27. 02. 2013 do 17. 05. 2019 splatná úrazová renta činí spolu sumu 3.569,98 eura a žalobca si dňom 01. 06. 2019 uplatňuje naďalej vyplácanie úrazovej renty každý mesiac vo výške 68,81 eura do 15. dňa v mesiaci. Žalovaný v konaní rozporoval len to, z akého vymeriavacieho základu sa má vychádzať pri výpočte úrazovej renty, žalobcom vyčíslenú výšku uplatneného nároku a postup pri vyčíslení úrazovej renty, vychádzajúc pritom zo všeobecného vymeriavacieho základu nenamietal. Súd priznal žalobcovi uplatnený nárok v plnej výške. Naďalej patrí žalobcovi úrazová renta od 01. 06. 2019 vo výške 68,81 eura upravená v každom kalendárnom roku o zákonné percento navýšenia.

1.8. Žalovaný sa s plnením výplaty úrazovej renty dostal do omeškania najneskôr dňom 16. 06. 2015. Listom zo dňa 15. 06. 2015 žalovaný oznámil žalobcovi negatívne stanovisko k výzve na vyplácanie úrazovej renty, preto je podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka povinný uhradiť žalobcovi úrok z omeškania z vyčíslenej úrazovej renty ku dňu 30. 06. 2015 vo výške 1.065,94 eura (324,04 eura + 476,88 eura + 265,02 eura) a naďalej úroky z omeškania 16. dňom v mesiaci z jednotlivých opakujúcich sa výplat úrazovej renty. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. je výška úrokov z omeškania o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. S poukazom na vyššie uvedené, súd žalovaného zaviazal na vyplácanie úrazovej renty žalobcovi do budúcnosti a priznal žalobcovi splatný nárok a to odo dňa vzniku tohto nároku až do 16. 05. 2019.

1.9. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca mal v konaní plný úspech, preto mu patrí nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, odôvodniac ho tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný sa s rozhodnutím a odôvodnením súdu prvej inštancie nestotožňuje v celom rozsahu. Žalovaný zotrváva na stanovisku, že nárok uplatňovaný žalobcom je neodôvodnený a žalobcovi nárok na úrazovú v zmysle § 89 zákona 461/2003 Z. z.

- o sociálnom poistení nevznikol. Suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30,4167-násobku sumy zodpovedajúcej 80% denného vymeriavacieho základu poškodeného a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100. Ak sa poškodenému vypláca invalidný dôchodok, zníži sa suma úrazovej renty o sumu tohto dôchodku. V zmysle vyššie uvedeného nárok žalobcu predstavuje $(30,4167 \times 80 \times 10,5666e) \times \text{koeficient} = 257,1209e$ - invalidný dôchodok 296,30e = -39,17e. Má za to, že u žalobcu ako poškodeného je potrebné vychádzať z pravdepodobného vymeriavacieho základu v zmysle vyššie uvedeného výpočtu. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou súdu, že pre výpočet úrazovej renty u poškodeného je nutné vychádzať z § 84 ods. 4, § 138 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Žalobca nespadá pod rozsah osôb vymedzených ustanovením § 17 ods. 2. Všeobecný vymeriavací základ preto nemôže byť podkladom pri výpočte úrazovej renty u žalobcu, vychádzajúc z ustanovenia § 84 ods. 4, pretože žalobca nespadá medzi definície osôb vymedzené ustanovením § 17 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Za daného skutkového stavu preto zastáva stanovisko, že nakoľko u žalobcu nemožno použiť všeobecný vymeriavací základ pri výpočte úrazovej renty, ako u nepracujúceho študenta, ktorý pred škodovou udalosťou nikdy nepracoval, je potrebné vychádzať z pravdepodobného vymeriavacieho základu a za takých okolností v zmysle výpočtu uvedeného vyššie nárok na plnenie žalobcovi nevznikol. Má za to, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, nakoľko odkazovanie na ustanovenie § 84 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení je nesprávne z dôvodu, že žalobca nespadá pod rozsah ustanovenia § 17 ods. 2 tohto zákona. V zmysle vyššie uvedeného považuje odôvodnenie súdu prvej inštancie za nedostatočné. Zastáva názor, že súd prvej inštancie v rozpore so zákonom neuviedol, aké skutočnosti považoval za preukázané, ktoré za preukázané nepovažoval, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odôvodnenie je teda podľa ich názoru nepreskúmateľné. Poukázal na skutočnosť, že vada konania spočívajúca v nedostatočnom odôvodnení rozsudku je v zmysle ustálenej judikatúry vo svojej podstate porušením základného práva účastníka na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. zákona č. 460/2001 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vzhľadom na uvedené žiadal odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu voči žalovanému zamietne a prizná mu náhradu trov konania. Zároveň žiadal o priznanie trov odvolacieho konania žalovanému, alebo alternatívne zrušíť rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za správny, spravodlivý a súd sa správne vysporiadal so všetkými okolnosťami nároku žalobcu, riešil právny základ veci, teda, či žalobcovi nárok patrí a vysporiadal sa s výškou úrazovej renty patriacej žalobcovi a vo veci vyvodil správny skutkový a právny záver. Žalobca sa preto nestotožňuje s dôvodmi odvolania, odvolanie považuje za účelové a majúce za cieľ oddialiť plnenie žalobcovi. Poukázal na skutočnosť, že odvolateľ vznik nároku na úrazovú rentu odvolaním nenamietal. Právny základ nároku na úrazovú rentu v prospech žalobcu je daný. V zhode s napadnutým rozsudkom poukázal na to, že žalobca bol v čase úrazu študentom, ktorý sa pripravoval na budúce povolanie a nebol zamestnancom. Žalovaný tvrdí, že úrazová renta sa vypočíta z pravdepodobného vymeriavacieho základu, a nie zo všeobecného vymeriavacieho základu tak, ako to ustálil súd prvej inštancie. Sporným medzi stranami je teda spôsob vyčíslenia úrazovej renty. Žalovaný bez preukázania právneho dôvodu sa odvoláva pre účely výpočtu renty na pravdepodobný vymeriavací základ. Poukázal len na to, že v zmysle § 17 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. žalobca nespadá ani do jednej kategórie osôb tam uvedených, a preto všeobecný vymeriavací základ nemôže byť podkladom pri výpočte úrazovej renty. Žalovaný v priebehu konania, ako aj v odvolacej námietke vypočítal (pri použití pravdepodobného vym. základu), že žalobcovi by prináležala renta vo výške záporného čísla -39,17 eura. To znamená, že žalobcovi popri invalidnom dôchodku 296,30 eura sa úrazová renta nevypláca, nakoľko dosahuje záporné číslo, čo je nezmysel. Žalobca má za to, že žalovaná strana sa upriamila na vyčíslenie renty z pravdepodobného vymeriavacieho základu, t.j. z minimálnej mzdy len preto, že je to pre žalovanú stranu výhodné, nakoľko pri takomto vyčíslení nebude musieť z PZP uhrádzať žalobcovi rentu. Pokiaľ teda žalovaný tvrdí, že úrazová renta má vychádzať z pravdepodobného vymeriavacieho základu, t. j. z minimálnej mzdy, pre výpočet renty - dôchodku sa nepoužije celá výška všeobecného vymeriavacieho základu, ale len 50% z priemernej mzdy pracovníka v hospodárstve, ktorá dva roky predchádzala škodovej udalosti. Žalobca poukázal na to, že každý zamestnanec má v zmysle § 119 ods. 1 Zákonníka práce právny nárok na mzdu najmenej vo výške minimálnej mzdy. Inštitút minimálnej mzdy upravuje zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov. Tento zákon sa vzťahuje nielen na zamestnancov v

pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu, ale od 1. januára 2013 aj na fyzické osoby, vykonávajúce pre zamestnávateľa práce na základe niektorej z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohoda o vykonaní práce, dohoda o brigádnickej práci študentov a dohoda o pracovnej činnosti). Žalobca v čase úrazu nebol ale zamestnanom, ani tzv. „dohodárom“, či brigádnikom, pretože bol stredoškólakom odbornej školy v maturitnom ročníku, čo je nesporné. V dôsledku úrazu utrpel zranenia, ktoré nezvratne zasiahli do jeho práva na prácu a tým ovplyvnili celý jeho ďalší život, nakoľko je z akejkoľvek činnosti diskvalifikovaný v rozsahu 100%. Žalobca je odkázaný len na jediný príjem z invalidného dôchodku, ktorý mu bol priznaný dňa 27. 02. 2013 a ktorý bol v čase úrazu vo výške 296,30 eura. Nanajvýš nespravodlivým sa javia odvolacie dôvody poukazujúce na minimálnu mzdu pri výpočte renty. Zákonodarcu v podstate pri nároku na náhradu škody, ktorý je v tomto prípade upravený Občianskym zákonníkom, odkazuje na Zákon o sociálnom poistení výlučne pri určovaní straty na zárobku pri invalidite. Vznik nároku na stratu na zárobku podľa OZ (peňažný dôchodok) a podľa Zákona o sociálnom poistení (úrazová renta) sú špecifické právne úpravy, ktorých právny základ je nezávislý. Vznik nárokov podľa uvedených právnych úprav je nezávislý a podmienený výlučne právnou úpravou Občianskeho zákonníka (napríklad dopravný úraz občana) alebo Zákona o sociálnom poistení (pracovný úraz, choroba z povolania). Právna úprava straty na zárobku § 446 a § 447 OZ odkazuje na právnú úpravu Zákona o sociálnom poistení len vo vzťahu k určení výšky odškodnenia. Z dôvodovej správy k Občianskemu zákonníku vo vzťahu k § 445 a nasl. vyplýva, že likvidácia náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví je založená na zásade zabezpečiť občanom takto poškodeným postačujúce hmotné prostriedky pre ich ďalší život. Zákon o sociálnom poistení v časti odškodnenia z pracovných úrazov nepamätá na občanov - nezamestnancov, ani na občanov - živnostníkov a pod. V ust. § 17 ods. 2 priznáva nárok na rentu aj niektorým osobám, ktoré nemajú príjem z činnosti zamestnanca (nemajú postavenie zamestnanca), a preto pri výpočte renty u občana - študenta žalobca upriamil pozornosť na uvedené ust. § 17 ods. 2., ktoré môže byť len vodítkom pri výpočte renty, nakoľko nie je priamo aplikovateľné na daný právny vzťah. Žalobca poukázal súčasne na to, že škodca, ktorý dopravnú nehodu zaviniel, nebol zamestnávateľom poškodeného. Odvolacie dôvody žalovanej strany predpokladajú, že pokiaľ by žalobca nebol poškodený dopravnou nehodou, mala by mu ako zamestnancovi v pracovnom pomere prináležať len minimálna mzda do konca produktívneho života, čo nie je právne udržateľné. Odvolacie dôvody sú diskriminačné a v rozpore s ustanoveniami Obč. zákonníka, ktoré preferuje pri škode na zdraví úhradu skutočnej škody. Obdobný nárok na náhradu straty na zárobku poškodeného, ktorý bol v čase úrazu (dopravnej nehody) študentom a nemal príjmy zo zárobkovej činnosti, riešil Najvyšší súd SR v uznesení č. k. 3Cdo 113/2016 zo dňa 06. 12. 2018 a právny názor najvyššieho súdu je aplikovateľný aj na predmetný prípad. Súd prvej inštancie v dôvodoch odvolania v bodoch 8. až 36. konformným a právne akceptovateľným spôsobom aj ústavnoprávneho hľadiska odôvodnil výrok napadnutého rozhodnutia. Jeho rozhodnutie vychádza zo správnej aplikácie právnych predpisov, judikatúry vyšších súdov. Právne závery odôvodnenia zrozumiteľne odpovedajú na všetky sporné otázky, preto odvolacie námietky v časti III. odvolania nie sú vôbec opodstatnené. Poukázal pritom na uznesenie Ústavného súdu SR č. III. ÚS 462/2012, rozhodnutia I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, 7 III. ÚS 284/08, II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04. Z uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a žalovanému priznať právo na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Predmetom konania je nárok žalobcu na úrazovú rentu, ktorý bol vylúčený na samostatné konanie z konania o náhradu škody, vedeného na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 9C/823/2015-109. Po zmene žaloby, pripustenej súdom prvej inštancie uznesením zo dňa 4. júna 2019 č. k. 14C/49/2018-60 sa žalobca domáhal zaplata úrazovej renty vo výške 3.569,98 eura s úrokom z omeškania 5,05% ročne zo sumy 1.065,94 eura od 16. 06. 2015 do zaplata, zo sumy 44,17 eura od 16. 07. 2015 do zaplata, zo sumy 44,17 eura od 16. 08. 2015 do zaplata, zo sumy 44,17 eura od 16. 09. 2015 do zaplata, zo sumy 44,17 eura od 16. 10. 2015 do zaplata, zo sumy 44,17 eura od 16. 11. 2015 do zaplata, zo sumy 44,17 eura od 16. 12. 2015 do zaplata, zo sumy 45,77 eura od 16. 01. 2016 do zaplata, zo sumy 45,77 eura od 16. 02. 2016 do zaplata a s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 45,77 eura od 16. 03. 2016 do zaplata, zo sumy 45,77 eura od 16. 04. 2016 do zaplata, zo sumy 45,77 eura od 16. 05. 2016 do zaplata, zo sumy 45,77 eura od 16. 06. 2016 do zaplata, zo sumy 45,77 eura

od 16. 07. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 08. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 09. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 10. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 11. 2016 do zaplattenia, zo sumy 45,77 eura od 16. 12. 2016 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 01. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 02. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 03. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 04. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 05. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 06. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 07. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 08. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 09. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 10. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 11. 2017 do zaplattenia, zo sumy 52,58 eura od 16. 12. 2017 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 01. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 02. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 03. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 04. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 05. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 06. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 07. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 08. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 09. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 10. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 11. 2018 do zaplattenia, zo sumy 59,56 eura od 16. 12. 2018 do zaplattenia, zo sumy 68,81 eura od 16. 01. 2019 do zaplattenia, zo sumy 68,81 eura od 16. 02. 2019 do zaplattenia, zo sumy 68,81 eura od 16. 03. 2019 do zaplattenia, zo sumy 68,81 eura od 16. 04. 2019 do zaplattenia zo sumy 68,81 eura od 16. 05. 2019 do zaplattenia. Domáhal sa tiež uloženia povinnosti žalovanému uhrádzať žalobcovi, počnúc dňom 01. 06. 2019, úrazovú rentu vo výške 68,81 eura a v každom nasledujúcom kalendárnom roku rentu upravenú o zákonné percento zvýšenia, vždy do 15. dňa v mesiaci. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobe žalobcu vyhovel v plnom rozsahu a v dôsledku odvolania žalovaného je tento rozsudok predmetom odvolacieho konania.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 379 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

9. Odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie z pohľadu skutočností podstatných pre rozhodnutie veci v napadnutom rozsudku riadne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje, na tieto v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je v danej veci rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie sa zaoberal námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní. Na potvrdenie záverov súdu prvej inštancie, k dôvodom odvolania žalovaného odvolací súd dodáva nasledovné.

10. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

11. Pojem právo na spravodlivý proces ešte nie je ustálené definovaný

v rozhodnutiach najvyššieho súdu, ale vyplýva z bohatej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky k čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a spravodlivým procesom sa rozumie celý postup a ucelený reťazec postupov, kedy sú súdnou cestou chránené práva a právom chránené záujmy osôb. Povedané inými slovami, právo na spravodlivý proces je ústavou (dohovorom) zaručené právo každého na prístup k nezávislému a nestrannému sudcovi. Ide o zákonom stanovený procesný postup a zákonom upravené súdne konanie. Ide teda o celý reťazec záruk zákonnosti, ktoré v súhrne zodpovedajú nárokom ústavnosti, vyjadrenej v ústavnom poriadku Slovenskej republiky.

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces je potrebné rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae, teda odmietnutia spravodlivosti (obdobne napr. uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/141/2017 z 30. augusta 2018).

13. Všeobecné súdy v sporovom súdnom konaní nemajú poskytovať formálny, či formalistický výklad a aplikáciu práva, ale majú poskytovať taký výklad a aplikáciu práva, ktorý je materiálnou ochranou zákonnosti, aby bola zabezpečená spravodlivá a účinná ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu (porovnaj čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP). Civilné sporové konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie. K základným právam strany sporu, obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, patrí i právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením je potrebné uviesť, že vychádzajúc z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (o. i. veci G. R. proti Š., rozsudok zo dňa 21.X.1999 týkajúci sa sťažnosti č. 30544/96, R. T. proti Š., rozsudok zo dňa 09. 12. 1994, týkajúci sa sťažnosti č. 18390/91, V. D. H. proti H., rozsudok zo dňa 19. 04. 1994, týkajúci sa sťažnosti č. 16034/90), judikatúry Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 226/03 zo dňa 12. 05. 2004, III. ÚS 209/04 zo dňa 23. 06. 2004, sp. zn. III. ÚS 95/06 zo dňa 15. 03. 2006, sp. zn. III. ÚS 260/06 zo dňa 23. 08. 2006, sp. zn. III. ÚS 36/2010 zo dňa 04. 05. 2010, sp. zn. I. ÚS 114/08 zo dňa 12. 06. 2008), nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolností každého prípadu, ak však súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobcom, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti).

14. Za svojvoľu, ktorá má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky všeobecným súdom, treba považovať aj nerešpektovanie kogentnej normy a prílišný formalizmus pri výklade a aplikácii právnych noriem, ako aj prípady, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie nezdôvodnil buď vôbec, alebo tak urobil celkom nedostatočne, prípadne ak ho založil na dôvodoch, ktoré v okolnostiach konkrétnej veci nemajú zjavne žiadnu relevanciu (pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 110/09 z 2. apríla 2009).

15. Jednou z odvolacích námietok bolo aj právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Právnym posúdením je pritom činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

16. Čo sa týka námietky žalovaného, že žalobca nespadá pod rozsah osôb vymedzených ustanovením § 17 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z., k tomu odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že súd prvej inštancie správne vymedzil pre posúdenie veci rozhodujúce otázky, a to, či žalobcovi vznikol nárok na

náhradu mzdy po skončení práceneschopnosti a z akého vymeriavacieho základu je potrebné u žalobcu vychádzať. Čo sa týka otázky, či žalobca spadá pod rozsah osôb vymedzených ustanovením § 17 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z., k tomu odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie vyčerpávajúco odôvodnil záver, prečo žalobca spadá pod rozsah osôb vymedzených týmto ustanovením (bod 25. napadnutého rozsudku), pričom svoj záver odôvodnil aj s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 Cdo 32/2002 (R 29/2004), podľa ktorého nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti má poškodený aj v prípade, ak v čase vzniku škody nebol zamestnaný a nedosahoval žiadny zárobok, resp. iný príjem nahrádzajúci zárobok, ale poberal len podporu v nezamestnanosti.

17. Rovnaký záver, avšak viac dopadajúci na danú vec (išlo o maloletého, ktorý ešte nezarábal) vyslovil aj bývalý Najvyšší súd v rozhodnutí z 9. januára 1958, Cz 703/57 (R 98/1958), podľa ktorého náhrada ušlého zárobku patrila aj maloletému, ktorý utrpel úraz vo veku, kedy ešte nezarábal a kedy ešte ani nevykonával svoju povolania, ak v dôsledku utrpeného úrazu bola jeho pracovná spôsobilosť znížená v povolani, ktoré si potom zvolil. Podľa uvedeného rozhodnutia nebolo vylúčené ani to, aby takému poškodenému bola priznaná náhrada majetkovej ujmy, ktorá ho postihla v tom, že bol obmedzený už vo svojej voľbe zamestnania a aby ujmu takto vzniknutú bolo možné odškodniť priznaním úhrady ušlého a uchádzajúceho zárobku, a nielen len náhradou za zohyždenie (teraz sťaženia spoločenského uplatnenia).

18. K rovnakému záveru došiel NS SR aj v rozhodnutí zo dňa 06. 12. 2018 sp. zn. 3Cdo/113/2016, v ktorom riešil obdobnú situáciu ako je v prejednávanej veci, a teda keď škoda na zdraví žalobkyni bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku - motorového vozidla, prevádzkovateľom ktorého bol vodič, ktorý bol právoplatným rozsudkom súdu uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví žalobkyni. V tejto veci NS SR skonštatoval, že keďže tento vodič v čase spôsobenia dopravnej nehody mal uzavretú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka potom platí, že poistený vodič nesie objektívnu zodpovednosť za škodu, ktorá vznikla prevádzkou jeho motorového vozidla žalobkyni a ako poistený má podľa § 4 ods. 12 zák. č. 381/2001 Z. z. z poistenia zodpovednosti právo, aby v danom prípade žalovaná za neho uhradila poškodenej žalobkyni uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví.

19. V tomto rozhodnutí NS SR poukázal tiež na to, že Občiansky zákonník v ustanovení § 445 upravuje stratu na zárobku, ktorá je svojím charakterom osobitne upravenou majetkovou ujmovou - peňažným dôchodkom. Predstavuje pravidelné mesačné vyplácanie dávok po dobu, po ktorú strata na zárobku trvá. Právna úprava straty na zárobku je upravená vo viacerých ustanoveniach, a to v závislosti od toho, či dochádza k strate na zárobku počas práceneschopnosti (§ 446 Občianskeho zákonníka), po skončení práceneschopnosti (§ 447 Občianskeho zákonníka). Samotné ustanovenie § 445 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k ustanoveniam § 446 a § 447 Občianskeho zákonníka všeobecného charakteru, upravujúce porovnateľný peňažný ekvivalent pre výpočet straty na zárobku bez zreteľa na to, či ide o stratu počas alebo po skončení práceneschopnosti. Osobitná povaha škôd spôsobených na zdraví vyžaduje osobitnú, od všeobecného ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúceho náhradu skutočnej škody a ušlého zisku, odlišnú úpravu spôsobu a rozsahu náhrady škody spočívajúcu, okrem iných, aj v úprave náhrady za stratu na zárobku (§ 445 a nasl. Občianskeho zákonníka), ktorú nemožno podriaďiť pod pojem skutočnej škody alebo ušlého zisku. Podľa dôvodovej správy k Občianskemu zákonníku (k § 445 a nasl.) je likvidácia náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví založená na zásade zabezpečiť občanom takto poškodeným postačujúce hmotné prostriedky pre ich ďalší život.

20. Aj po prijatí zákona č. 461/2003 Z. z. spoločnými predpokladmi pre priznanie straty na zárobku podľa Občianskeho zákonníka je to, že došlo ku škode na zdraví, na strane poškodeného sa strata prejaví v jeho majetkovej sfére v podobe zmenšenia príjmu alebo v podobe zvýšenej námahy na dosiahnutie príjmu, príčinná súvislosť medzi škodou na zdraví a zmenšením príjmu poškodeného alebo potrebou jeho zvýšenej námahy na dosiahnutie príjmu. Podľa názoru dovolacieho súdu právna úprava straty na zárobku v Občianskom zákonníku alebo Zákone o sociálnom zabezpečení (úrazový príplatok, úrazová renta) sú špecifické právne úpravy, ktorých základ je nezávislý. Preto aj vznik nárokov ako takých podľa uvedených právnych úprav je nezávislý a podmienený iba právnou úpravou v tom-ktorom zákone. So zreteľom na uvedené dovolací súd zastal názor, že právna úprava v Občianskom zákonníku (§ 446 a

§ 447) odkazuje na právnu úpravu v Zákone o sociálnom zabezpečení len vo vzťahu k určení výšky odškodnenia, tak ako správne uzavrel súd prvej inštancie.

21. Vzhľadom na to, že predpoklady vzniku nároku na náhradu straty na zárobku podľa Občianskeho zákonníka (§ 447) a predpoklady vzniku nároku na úrazovú rentu podľa zák. č. 461/2003 Z. z. (§ 88) sú rozdielne, nemožno odmietnuť priznať nárok podľa Občianskeho zákonníka len preto, že poškodenému nevznikne nárok na niektorú z dávok (a teda mu nemožno zistiť výšku prípadnej dávky, pričom len v niektorých prípadoch je možné zistiť tzv. fiktívnu výšku) len preto, že nedošlo k stanoveniu dávky podľa Zákona o sociálnom zabezpečení (ktorej výplata sa má inak zohľadniť pri stanovení výšky škody).

22. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd považoval záver odvolacieho súdu, že žalobkyňa ako študentka strednej školy v čase dopravnej nehody nespĺňala ani jednu z podmienok stanovených v § 17 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. pre priznanie nároku za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, sa javí ako predčasný a nemôže byť z vyššie uvedených dôvodov považovaný za správny a v súlade s § 447 Občianskeho zákonníka. Samotná okolnosť, že žalobkyňa nebola v čase úrazu zamestnaná a nemala zárobok alebo iný príjem zárobok nahradzujúci, sama osebe nevyklučovala vznik nároku žalobkyne na náhradu za stratu na zárobku po skončení jej pracovnej neschopnosti. Iný výklad by bol v rozpore s vyššie uvedenou požiadavkou spravodlivého usporiadania záväzkových vzťahov vzniknutých zo spôsobenej škody, ako aj s článkom 2 základných princípov (princíp právnej istoty) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

23. Odvolací súd, vychádzajúc z uvedených rozhodnutí NS SR, dospel k záveru, že záver súdu prvej inštancie, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, nakoľko v dôsledku úrazu pri dopravnej nehode nie je schopný sa zapojiť do pracovného procesu, je správny, a to bez ohľadu na to, že žalobca v čase dopravnej nehody nespĺňal ani jednu z podmienok stanovených v § 17 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. Nemožno odmietnuť priznať nárok podľa Občianskeho zákonníka len preto, že poškodenému nevznikne nárok na niektorú z dávok podľa zák. č. 461/2003 Z. z. Nárok žalobcu je daný v zmysle ustanovenia § 447 Občianskeho zákonníka, pričom zák. č. 461/2003 Z. z. je potrebné aplikovať len vo vzťahu k určení výšky odškodnenia žalobcu. 24. Ďalšou spornou otázkou v konaní zostala otázka, z akého vymeriavacieho základu je potrebné u žalobcu vychádzať, pričom žalobca tvrdil, že je potrebné vychádzať zo všeobecného vymeriavacieho základu, a teda z priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve a podľa žalovaného je potrebné vychádzať z pravdepodobného vymeriavacieho základu. Odvolací súd pri posudzovaní tejto otázky vychádzal z toho, že v danej veci ide o škodu spôsobenú na zdraví, čo si vyžaduje osobitnú, od všeobecného ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúceho náhradu skutočnej škody a ušlého zisku, odlišnú úpravu spôsobu a rozsahu náhrady škody, ktorú nemožno podriadiť pod pojem skutočnej škody alebo ušlého zisku, pričom jej cieľom je zabezpečiť občanom takto poškodeným postačujúce hmotné prostriedky pre ich ďalší život. Keďže v danej veci ide o žalobcu, ktorý bol v čase dopravnej nehody maloletý, teda ešte nezarábal a ani nevykonával voľbu svojho povolania, pričom v dôsledku škody na zdraví je invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 100%, teda jeho pracovná spôsobilosť bola do budúcnosti úplne zmarená, nemožno bez ďalšieho uzavrieť, že pri stanovení náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti je potrebné vychádzať len z pravdepodobného vymeriavacieho základu, pretože takýmto spôsobom by bolo možné určiť len najnižšiu možnú hranicu nároku na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, pričom to nezohľadňuje pre posúdenie veci podstatnú skutočnosť, že žalobca sa nie vlastným pričinením dostal do situácie, kedy nie je schopný sa zapojiť do pracovného procesu a tým v konaní preukázať všeobecný vymeriavací základ. Obdobne postupoval aj NS SR v konaní pod sp. zn. 3Cdo 80/2005, keď za situácie pre účely zistenia skutočnej straty na zárobku po skončení práceneschopnosti spôsobenej tým, že poškodený zamestnanec pre následky zistenej choroby z povolania stratil schopnosť vykonávať doterajšiu prácu a dosahovať tomu zodpovedajúci zárobok, v prípade nedobrovoľnej nezamestnanosti poškodeného zamestnanca nestotožnil bez ďalšieho s minimálnou mzdou. Podľa názoru odvolacieho súdu takýto výklad otázky vymeriavacieho základu pre posúdenie náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví zabezpečí žalobcovi hmotné prostriedky pre jeho ďalší život. Iný výklad by bol v rozpore s požiadavkou spravodlivého usporiadania záväzkových vzťahov vzniknutých zo spôsobenej škody, ako aj s článkom 2 Základných princípov (princíp právnej istoty) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Keďže voči priznanej sume, čo do výšky, odvolacie

dôvody nesmerovali, týmto sa odvolací súd pri preskúvaní napadnutého rozsudku nezaoberal. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil 25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).